

Η βιωσιμότητα της κτηνοτροφίας στις ορεινές περιοχές

ypaithros.gr

Η κτηνοτροφία αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παραγωγικούς τομείς στη χώρα μας. Ο άνθρωπος στην αρχή ασχολήθηκε με την κτηνοτροφία, με κύριο σκοπό την εξασφάλιση τροφής γι' αυτόν και την οικογένειά του. Ουσιαστικά, από τα ζώα έπαιρναν μόνο το κρέας και αργότερα το μαλλί, αλλά και τα δέρματα, από τα οποία έφτιαχναν ρούχα και πολλά αντικείμενα. Μετά από αρκετό καιρό άρχισαν να παίρνουν από τα ζώα και άλλα κτηνοτροφικά προϊόντα, όπως το γάλα και τα αβγά.

Οι Έλληνες αγρότες έχουν το πλεονέκτημα της παραγωγής υψηλής ποιότητας προϊόντων, που προτιμώνται από τους καταναλωτές, καθώς και ένα φυσικό περιβάλλον που παρέχει μεγάλες δυνατότητες για παραγωγή ποικιλίας γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας. Προαπαιτείται, όμως, καλύτερη οργάνωση σε επιχειρηματική βάση για καλύτερη ανταπόκριση στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των διεθνών αγορών.

Στη Στερεά Ελλάδα, η κτηνοτροφία είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που βοηθούν στην ανάπτυξη της οικονομίας. Η εκτροφή αιγοπροβάτων είναι αυτή που κυριαρχεί στη Φθιώτιδα, αλλά και στα άλλα διαμερίσματα της περιφέρειας και αμέσως μετά ακολουθεί η βοοτροφία, η πτηνοτροφία, η χοιροτροφία και η μελισσοκομία.

Οι ορεινές περιοχές, ως η πλέον πρωτογενής και αδιάσπαστη ενότητα της φυσικής και της κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας και των πολυδιάστατων διαλεκτικών σχέσεων, αλληλεξαρτήσεων και αλληλεπιδράσεών τους, οι οποίες τις

αλληλοδιαμόρφωσαν και τις αλληλοδιαμορφώνουν διαμέσου του χρόνου, αποτέλεσαν, ιστορικά, πεδία αρμονικής, ειρηνικής και δημιουργικής συνύπαρξης του ανθρώπου με τη φύση, τη μοναδικότητα και την ομορφιά της, αλλά και τις συγκεκριμένες δυνατότητες και τους αντικειμενικούς περιορισμούς της.

Οι κτηνοτρόφοι των ορεινών περιοχών, στην προσπάθειά τους να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο, αναζητούν τρόπους για υψηλότερες αποδόσεις των συντελεστών της παραγωγής και, ταυτόχρονα, ποιότητα ζωής. Τα παραδοσιακά αγροτικά προϊόντα που παράγονται συνήθως σε ορεινές περιοχές, με φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο, έχουν υψηλή ποιότητα λόγω του μικρότερου όγκου παραγωγής και του καλύτερου ελέγχου σε όλα τα στάδια παραγωγής και μεταποίησης. Τα παραδοσιακά αγροτικά προϊόντα των ορεινών περιοχών είναι σημαντική πηγή εισοδήματος για τους γεωργούς, δημιουργώντας ζήτηση για ένα διαφοροποιημένο προϊόν. Είναι γνωστό, άλλωστε, ότι τα περισσότερα από τα προϊόντα προέλευσης ΠΟΠ (Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης) ή προϊόντα από συγκεκριμένη περιοχή ΠΓΕ (Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης) της Ελλάδας προέρχονται συνήθως από ορεινές και λιγότερο ευνοημένες περιοχές.

Ένας σημαντικός παράγοντας της αειφορικής ανάπτυξης των ορεινών περιοχών είναι η προστασία του περιβάλλοντος, που σχετίζεται με τη διατήρηση της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου. Η προστασία του περιβάλλοντος δεν πρέπει να θεωρείται αντίθετη με την οικονομική ανάπτυξη, καθώς το ποιοτικό φυσικό περιβάλλον αποτελεί πόλο έλξης για τους τουρίστες και, συνεπώς, παράγοντα ανάπτυξης. Αν υποβαθμιστεί, αναπόφευκτα θα υπάρξει μείωση του τουρισμού και της οικονομικής ανάπτυξης. Επομένως, χρειάζεται μια ολιστική θεώρηση, ώστε η οικονομική ανάπτυξη να συμβαδίζει με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, ιδιαίτερα στις ορεινές, προστατευόμενες περιοχές και τις περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Η Ελλάδα έχει μεγάλη παράδοση στην κτηνοτροφία, αποτελώντας έναν από τους πιο δυναμικούς παραγωγικούς τομείς της χώρας, που απαιτεί διαρκή και άμεση υποστήριξη από τους επιστήμονες (γεωπόνους ζωικής παραγωγής, κτηνιάτρους και επιστήμονες άλλων ειδικοτήτων) και τους αρμόδιους φορείς. Επομένως, η αειφορική διαχείριση των ορεινών περιοχών κρίνεται απαραίτητη και θα μπορούσε να επιτευχθεί με τα εξής: α) σύνδεση της φυτικής με τη ζωική παραγωγή, β) σταθερό και ανταγωνιστικό οικονομικό περιβάλλον, γ) απλοποίηση διαδικασιών ένταξης των κτηνοτρόφων σε προγράμματα ενίσχυσης επενδύσεων (σχέδια βελτίωσης κ.λπ.), δ) πιστοποίηση της κτηνοτροφικής παραγωγής, ε) μείωση του κόστους παραγωγής, στ) βελτιώσεις στο σύστημα εμπορίας και ζ) διαχείριση των βοσκότοπων.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων – ΕΛΓΟ-«Δήμητρα» στηρίζει τον δυναμικό κλάδο της κτηνοτροφίας, διοργανώνοντας σεμινάρια με σκοπό την ενημέρωση των κτηνοτρόφων σχετικά με τις «Δράσεις βελτίωσης των ορεινών βοσκότοπων του Καλλίδρομου-Οίτης και την ορθολογική διαχείρισή τους». Τα σεμινάρια υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος Life+ «ForOpenForests».

Συμπερασματικά, θα πρέπει να τονιστεί ότι η σημερινή κτηνοτροφική παραγωγή βασίζεται τόσο στην αύξηση τον αριθμού των ζώων όσο και στην αύξηση της

παραγωγικότητας και της απόδοσης των ζώων, γεγονός το οποίο οφείλεται στον σωστό συνδυασμό της κληρονομικής δομής των ζώων και των συνθηκών του περιβάλλοντος. Με την αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος και των διαθέσιμων φυσικών πόρων που διαθέτει η χώρα, με την εργατικότητα και τη δημιουργικότητα των Ελλήνων κτηνοτρόφων, με την υιοθέτηση καινοτομιών και την προώθηση δραστηριοτήτων που διευρύνουν την οικονομική βάση, η κτηνοτροφία στις ορεινές περιοχές θα γίνει περισσότερο ανταγωνιστική και θα αναδειχθεί η ταυτότητα και η ποιότητα των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ελληνικών προϊόντων.

της Δρ. Αλεξάνδρα Σολωμού, δόκιμης ερευνήτριας Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων, ΕΛΓΟ-«Δήμητρα»